

Sygn. akt II Ca 106/24

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Paweł Hochman

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2024 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa małoletnich K. K. (1) i J. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową M. R.

przeciwko K. K. (2)

o alimenty

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 28 listopada 2023 r. sygn. akt III RC 369/23

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

a) pierwszym i drugim sentencji w ten sposób, że zasądzone w punkcie pierwszym alimenty w kwocie po 1.200,00 złotych miesięcznie na rzecz K. K. (1) podwyższa do kwoty 1.600,00 (jeden tysiąc sześćset) złotych miesięcznie oraz w kwocie po 1.000,00 złotych miesięcznie na rzecz J. K. podwyższa do kwoty po 1.500,00 (jeden tysiąc pięćset) złotych miesięcznie;

b) trzecim w ten sposób, że wskazaną w nim kwotę 1.320,00 złotych podwyższa do kwoty 1.860,00 (jeden tysiąc osiemset sześćdziesiąt) złotych;

c) piątym na następujący: zasądza od pozwanego K. K. (2) na rzecz małoletnich powodów K. K. (1) i J. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową M. R. kwoty po 2.880,00 (dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego K. K. (2) na rzecz małoletnich powodów K. K. (1) i J. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową M. R. kwoty po 450,00 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą z odsetkami w wysokości określonej w ustawie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia wyroku do dnia zapłaty;

4. nakazuje pobrać od pozwanego K. K. (2) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 750,00 (siedemset pięćdziesiąt) złotych tytułem częściowej opłaty od apelacji.

Paweł Hochman

Sygn. akt II Ca 106/24

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził alimenty od pozwanego K. K. (2) na rzecz jego małoletnich dzieci K. K. (1) w kwocie po 1200 złotych miesięcznie oraz J. K. w kwocie po 1.000 złotych miesięcznie, płatne z góry do 10-każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności, którejkolwiek z rat do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów M. R. poczynając od 16 sierpnia 2023 roku (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2), nakazał pobrać od pozwanego na Skarb Państwa kwotę 1.320 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od uwzględnionej części powództwa (pkt 3), przejął na Skarb Państwa pozostałe nieuiszczone koszty sądowe (pkt 4), zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami (pkt 5) oraz nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 6).

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Ze związku (...) z K. K. (2) w dniu (...) urodziła się K. K. (1), a w dniu (...) roku J. K.. Pozwany uznał ojcostwo dzieci.

Małoletni powodowie wraz z ich matką M. R. zamieszkiwali w domu pozwanego K. K. (2) do marca 2023 roku. Małoletnie dzieci nie posiadają majątku, ani dochodów. Nie chorują przewlekle. Należy zapewnić im podstawowe utrzymanie w postaci ubrania, wyżywienia, środków czystości, opłat za utrzymanie mieszkania i media, co kosztuje 290 złotych. na każde z dzieci, opłat związanych z sezonowym leczeniem, wykształceniem i wypoczynkiem.

Na rzecz małoletniej K. K. (3) należy uiścić opłaty za obiady w szkole 100 złotych. miesięcznie, składki szkolne, w tym rada rodziców, wycieczki, dojazdy na basen i inne – 100 złotych miesięcznie, płatne podręczniki do II klasy – 130 złotych. jednorazowo, język angielski dodatkowo – 300 złotych. miesięcznie, witaminy – 50 złotych miesięcznie, leczenie wraz z lekami 150 złotych miesięcznie i leczenie stomatologiczne wraz z kontrolą łącznie 1.650 złotych łącznie. Małoletnia została zapisana na cykl nauczania różnych form tanecznych, co kosztuje 128 złotych miesięcznie plus 64 złotych jednorazowej opłaty członkowskiej. Dodatkowo na rzecz dziecka zakupiony został rower 300 złotych kask – 100 złotych, hulajnoga 300 złotych. Koszt urodzin dla dziecka w domu wynosił - 1.000 złotych, dzień dziecka – 200 złotych, prezent pod choinkę i mikołajki – 500 złotych bajkoland – 100 złotych, kino – 200 złotych, urodziny koleżanek – 800 złotych.

Na rzecz małoletniego J. K. należy uiścić opłaty: za przedszkole około 300 złotych. miesięcznie, składki w przedszkolu około 30 złotych miesięcznie, wycieczki w przedszkolu, teatryki, książki, zdjęcia i inne około 50 złotych miesięcznie, leczenie, w tym stomatolog, laryngolog i leki – około 150 złotych miesięcznie, witaminy 50 złotych miesięcznie. Dodatkowo na rzecz dziecka zakupiony został rower – 200 złotych, kask – 100 złotych, hulajnoga – 250 złotych. Koszt urodzin dla dziecka w domu wynosił – 1.100,00 złotych, dzień dziecka – 200 złotych, prezent pod choinkę i mikołajki – 300 złotych, bajkoland – 150 złotych, kino – 200 złotych, tor saneczkowy – 200 złotych, urodziny kolegi – 100 złotych.

Na paliwo matka dzieci wydaje około 800 złotych miesięcznie, na leczenie stomatologiczne 300 złotych, wakacje w (...) 10.000 złotych, ferie zimowe 8.000 złotych, wyjazdy wiosenne i jesienne to koszt około 5.000 złotych za wyjazd, wyjazd do E. 1.200 złotych i weekend majowy 4.000 złotych.

M. R. ma 35 lat. Posiada wykształcenie w kierunku zarządzania. Oprócz małoletnich dzieci nie ma innych osób na utrzymaniu. Po wyprowadzce od pozwanego zamieszkała wraz z dziećmi w domu rodziców. Nie ma majątku, ani oszczędności. Posiada działkę budowlaną, ale nie zna jej powierzchni ani wartości. Nie ma długów. Jest zdrowa. Jest

zatrudniona od kwietnia 2023 roku za wynagrodzeniem 2.900 złotych netto miesięcznie. Jest to praca na dwie zmiany. Za 2022 rok wykazała dochód w kwocie 32.570,66 złotych, a za 2021 rok w kwocie 33.384,36 złotych.

K. K. (2) ma 44 lata. Z zawodu jest technikiem elektrykiem. Jest zdrowy. Nie ma orzeczenia o niepełnosprawności, ani o niezdolności do pracy. W 2021 roku przeszedł operację kolana i do chwili obecnej noga nie jest w pełni sprawna.

Pozwany utrzymuje się z prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie produkcji i sprzedaży mebli biurowych i sklepowych, napraw i konserwacji mebli i wyposażenia domowego, sprzedaży detalicznej sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, sprzedaży hurtowej i detalicznej samochodów osobowych i furgonetek, wykonywania pozostałych robót budowlanych wykończeniowych, pozostałych instalacji budowlanych, instalacji elektrycznych i produkcji mebli kuchennych.

Z tytułu prowadzonej działalności pozwany uzyskał przychód za okres od 1 stycznia 2023 roku do lipca 2023 roku w kwocie 613.267 złotych – koszty uzyskania przychodu wyniosły – 610.129,89 złotych – dochód zaś – 3.137, 11 złotych.

Z tytułu prowadzonej działalności uzyskał przychód za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku w kwocie 1.345.227,25 złotych – koszty uzyskania przychodu wyniosły – 1.270.089,21 złotych – dochód zaś 75.138,04 złotych. Z tytułu prowadzonej działalności uzyskał przychód za okres od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku w kwocie 853.740,82 złotych – koszty uzyskania przychodu wyniosły – 836.530,62 złotych – dochód zaś 17.210,20 złotych.

Pozwany z tytułu najmu mieszkania wykazał przychód za 2021 rok oraz za 2022 rok w takiej samej kwocie 19.800 złotych za każdy rok.

Pozwany ma na utrzymaniu jeszcze troje dzieci, na rzecz których płaci alimenty w kwocie – K. lat 12 – 600 złotych, K. lat 16 – 1.000 złotych i O. lat 24 – 800 złotych.

Pozwany utrzymuje kontakty z małoletnimi powodami. Zabiera je na wakacje, ferie, wycieczki, w tym do swojego domu w G. Zabiera regularnie dzieci do siebie na weekendy. Kupuje im prezenty, ubrania, partycypuje w opłatach za składki szkolne, stomatologa.

Pozwany posiada lokal mieszkalny w(...)o powierzchni (...)m⁽²⁾, który użycza bezpłatnie T. L.. Za użyczenie mieszkania obywatelom(...) otrzymał z Urzędu Miasta w P. około 22.000 złotych. Koszty eksploatacyjne mieszkania plus media wynoszą około 500 złotych i są uiszczane przez pozwanego. Pozwany posiada także lokal mieszkalny w Ł. o powierzchni (...)m⁽²⁾, który wynajmuje za kwotę 1.600 złotych miesięcznie brutto oraz 1.100 złotych na pokrycie kosztów eksploatacyjnych. Poza tym pozwany posiada t dom w (...) o powierzchni(...) m⁽²⁾. Za jego utrzymanie płaci około 270 euro podatku rocznie, 27 euro na 4 miesiące za wodę, 80 euro rocznie za prąd. Dom stoi aktualnie pusty.

Pozwany zamieszkuje sam we własnym domu o powierzchni (...) m⁽²⁾, w tym garaż (...) m⁽²⁾. Za utrzymanie ww. domu ponosi opłaty w łącznej kwocie około 800 złotych miesięcznie. Budynek gospodarczy o powierzchni (...) m⁽²⁾ jest aktualnie pusty. Dom i budynek gospodarczy położony jest na działce o powierzchni (...)m⁽²⁾.

Pozwany posiada busa, kampera i samochody osobowe w łącznej ilości 8 sztuk o wartości około 500.000 złotych – 600.000 złotych. Stałe, roczne koszty utrzymania jednego pojazdu to 600 złotych ubezpieczenie i 100 złotych przegląd.

Pozwany posiada także udziały w działce rolnej o powierzchni (...) m² położonej w R., którą nabył za 19.000 złotych 5-6 lat temu. Pozwany posiada oszczędności w kwocie około 100.000 złotych. Pozwany zaciągnął kredyt w kwocie 170.000 złotych na okres 5 lat, rata kredytu wynosi 3.000 złotych.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że żądanie zasądzenia alimentów od pozwanego na rzecz małoletnich powodów jest co do zasady uzasadnione. W tym zakresie wskazał, że art. 128 k.r.o. stanowi, że obowiązek

dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Ponadto z treści art. 133 § 1 k.ro. wynika, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W ocenie Sądu Rejonowego małoletni powodowie K. K. (1) i J. K. nie są w stanie samodzielnie się utrzymać z uwagi na swój wiek, albowiem mają ukończone odpowiednio 9 lat i 5 lat. Nie posiadają żadnego majątku, ani dochodów. Są dziećmi pozwanego. Córka uczy się w szkole podstawowej, za syn uczęszcza do przedszkola.

Pozwany K. K. (2) jest ojcem uprawnionych do alimentów. Nie ma orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy. Utrzymuje się z prowadzonej działalności gospodarczej, z której uzyskuje dochody. Posiada znaczny majątek, który również przynosi mu dochody. Zobowiązany do alimentacji ma zatem możliwości zarobkowe i majątkowe, aby łożyć na utrzymanie małoletnich powodów.

Ustalając zakres obowiązku alimentacyjnego należy mieć na uwadze przesłanki wynikające z art. 135 § 1 k.r.o.

Z powołanego przepisu wynika, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zakres obowiązku alimentacyjnego zależy zatem z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś – od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W sprawie niniejszej małoletni K. K. (1), jak i J. K. muszą mieć zapewnione podstawowe utrzymanie w postaci ubrania, żywienia, środków czystości, przyborów szkolnych, opłat za przedszkole, zajęcia dodatkowe, opłat za sezonowe leki oraz opłat za mieszkanie i media.

Matka dzieci podała, że miesięczny koszt utrzymania uprawnionych wynosi około 3.000 złotych na każde z dzieci. W ocenie ojca dzieci koszt ten wynosi natomiast 1.000 złotych miesięcznie na każde z dzieci.

Zdaniem Sądu Rejonowego średni, miesięczny koszt utrzymania dzieci w zakresie zaspokojenia ich usprawiedliwionych potrzeb, a zatem kosztów żywienia, ubrania, środków czystości, przyborów, podręczników szkolnych, leczenia w razie potrzeby, wypoczynku i opłat za utrzymanie mieszkania i media zamyka się w granicach 1.800 – 2.000 złotych miesięcznie na każde z dzieci. Pozwany posiada możliwości majątkowe i zarobkowe, albowiem uzyskuje stałe dochody z prowadzonej działalności gospodarczej i wynajmu mieszkania. Posiada oszczędności i zgromadził majątek o znacznej wartości. Posiada zdolność kredytową, o czym świadczy fakt udzielania kredytu przez bank z ratą 3.000 złotych miesięcznie. Niemniej jednak ciąży na nim obowiązek alimentacyjny wobec trojga starszych dzieci w łącznie kwocie 2.100 złotych, a faktycznie, jak wynika z zeznań pozwanego, które nie zostały zakwestionowane w kwocie 2.400 złotych. Poza tym pozwany regularnie zabiera dzieci do siebie i wówczas łoży na ich utrzymanie oraz zapewnia im wypoczynek.

Dlatego też Sąd I instancji uznał, pozwany w stanie ponosić 60% kosztów utrzymania córki – małoletniej powódki K. K. (1) w kwocie 1.200 złotych miesięcznie oraz 50% kosztów utrzymania syna J. K.. Ustalając należało wziąć pod uwagę fakt, że małoletni J. K. jest często i na dłużej zabierany przez ojca oraz fakt, że małoletnia K. uczęszcza na dodatkowe zajęcia w postaci zajęć tanecznych i nauki języka angielskiego.

Dlatego w takim zakresie powództwo uwzględniono, o czym orzeczono w punkcie pierwszym wyroku.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono jako zbyt wygórowane w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów, albowiem matka dzieci w takim samym stopniu, co ojciec, zobligowana jest partycypować w kosztach utrzymania dzieci.

Wyjaśnił, że nie można w sprawie niniejszej przyjąć, że wykonuje ona w całości swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o wychowanie i utrzymanie dzieci. Małoletni mają odpowiednio 9 i 5 lat. Córka uczęszcza do szkoły, a syn do przedszkola. Dzieci regularnie zabierane są przez ojca na weekendy i wakacje. W tym czasie matka nie sprawuje

nad nimi pieczy. Przedstawicielka ustawowa jest zdrowa, pracuje i nie ma nikogo oprócz dzieci na utrzymaniu. Zatem może również partycypować w kosztach ich utrzymania. Dodatkowo wskazać trzeba, że koszty utrzymania dzieci podane przez matkę w kolejnych zestawieniach nie zawsze są usprawiedliwionymi kosztami utrzymania dzieci, np. trudno przyjąć, że miesięcznie na paliwo w związku z dojazdami dzieci matka wydaje około 800 złotych, podobnie jeżeli chodzi o koszty zakupu ubrań dla dzieci 1.000 złotych miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa nie ma potrzeby kupowania synowi dwóch kurtek w miesiącu.

W ocenie Sądu Rejonowego znacznie zawyżone zostały także koszty wyżywienia dzieci w kwocie 1.400 złotych. Córka ma wykupione obiady w szkole, zaś syn w przedszkolu.

Dlatego też oddalono powództwo ponad zasądzoną kwotę, o czym orzeczono w punkcie drugim wyroku.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. w zw. z art. 13 ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Rejonowy nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 1.320 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od uwzględnionej części powództwa. Jednocześnie na zasadach słuszności, wobec faktu, że sprawa dotyczy małoletnich powodów, które nie osiągają dochodów, a strona powodowa z ustawy zwolniona jest od uiszczania opłat w sprawie niniejszej, Sąd Rejonowy nie obciążył strony powodowej nieuiszczoną opłatą od oddalonej części powództwa, na podstawie art. 102 k.p.c., a z uwagi na częściowe uwzględnienie powództwa, koszty procesu między stronami wzajemnie zniesiono na podstawie art. 100 k.p.c. Ponadto na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., wyrokowi w części zasądzającej alimenty nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Od powyższego wyroku wniósł w dniu 24 stycznia 2024 roku apelację pełnomocnik małoletnich powodów K. K. (3) i J. K.. Apelujący zaskarżyli wyrok w punktach 1, 2 i 5, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 135 k.r.o. polegającą na przyjęciu, że kwota alimentów odpowiednio 1.200 złotych miesięcznie na rzecz K. K. (1) oraz 1.000 złotych miesięcznie na rzecz J. K. jest adekwatna do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb dzieci pozwanego oraz możliwości zarobkowych ojca, nadto błędne przyjęcie, że koszty utrzymania powodów kształtują się obecnie na poziomie 1.800 złotych – 2.000 złotych, nadto ustalenie, że ojciec powodów winien pokrywać koszty utrzymania dzieci jedynie na poziomie 60 % kosztów utrzymania K. i 50 % kosztów utrzymania J.;
2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 327 § 3 k.p.c. poprzez brak wskazania faktów oraz dowodów, na podstawie których Sąd określił potrzeby powodów na kwotę 1.800 złotych – 2.000 złotych miesięcznie oraz przyczyn dla których Sąd Rejonowy odmówił wiarygodności dowodom przedstawionym przez matkę powodów, potwierdzającym rzeczywiste koszty utrzymania powodów;
3. naruszenie art. 98 k.p.c. poprzez nie zasądzenie na rzecz powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie;
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia oraz sprzeczność ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego w sprawie, polegający na uznaniu:
 - że obecne koszty utrzymania powodów kształtują się na poziomie 1.800 złotych i 2.000 złotych w sytuacji, gdy udowodnione miesięczne koszty utrzymania każdego z powodów wynoszą około 3.000 złotych;
 - bezpodstawne przyjęcie, że możliwości zarobkowe pozwanego nie pozwalają na ustalenie alimentów w kwocie po 2.000 złotych na rzecz małoletniej K. K. (1) miesięcznie oraz w kwocie po 1.800 złotych na rzecz małoletniego J. K. miesięcznie;
 - zupełnie bezpodstawne przyjęcie, że ojciec powodów powinien pokrywać koszty utrzymania dzieci wysokości 60% i 50% kosztów utrzymania w sytuacji, gdy matka powodów poza ponoszonymi kosztami utrzymania dzieci przeznacza

cały swój wolny czas na opiekę i wychowanie dzieci, nadto możliwości zarobkowe matki są znacznie niższe niż ojca, choćby z uwagi na sprawowanie bezpośredniej codziennej pieczy nad dziećmi;

– bezpodstawne przyjęcie, że powodowie, będąc pod opieką matki nie mają prawa prowadzić życia na tym samym poziomie co ojciec, tj. nie mogą wyjeżdżać na wakacje, weekendy, rozwijać swoich zainteresowań, otrzymywać zabawek, prezentów, bowiem zasądzone przez Sąd alimenty wystarczą jedynie na zaspokojenie podstawowych potrzeb małoletnich powodów.

Wskazując na powyższe apelujący wnieśli o zmianę wyroku Sądu I instancji w zakresie pkt. 1, 2 i 5 wyroku i podwyższenie zasądzonych przez Sąd pierwszej instancji alimentów na rzecz powodów do kwoty po 2.000 zł. na rzecz małoletniej K. K. (1) miesięcznie oraz do kwoty po 1.800 złotych miesięcznie oraz zasądzenie na rzecz każdego z powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 3.600 złotych za postępowanie przed Sądem I instancji, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego K. K. (2) wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powodów zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zasądzenie należnych alimentów następuje, co oczywiste poprzez subsumpcję ustaleń faktycznych do norm prawa materialnego zawartych w szczególności w przepisach art. 133 i 135 k.r.o. W ocenie Sądu Okręgowego jedynym wyznacznikiem prawidłowości tego ustalenia nie może być tylko matematyczne wyliczenie możliwości finansowych zobowiązanych i potrzeb uprawnionych do alimentów. Dla określenia wysokości alimentów niewątpliwie należy się również uwzględnić okoliczności niemierzalne wynikające z zasad doświadczenia życiowego, związane chociażby z poziomem życia stron postępowania i generujące w związku z tym dodatkowe usprawiedliwione potrzeby.

Uwzględnienie w przedmiotowej sprawie powyższych uwag, w ocenie Sądu Okręgowego prowadzi z jednej strony do wniosku, że dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne są prawidłowe, znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym i nie wymagają jakiegokolwiek uzupełnienia lub korekty, z drugiej jednak strony upoważniają do stwierdzenia, że nie wszystkie ustalenia zostały w prawidłowy sposób uwzględnione przy zastosowaniu wskazanych wyżej przepisów (a więc w ramach ich subsumpcji).

Poza sporem pozostaje, że rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie i powinni w równym stopniu dokładać wszelkich starań w jego wychowywaniu. Obowiązkiem rodziców jest dążenie do zapewnienia dziecku odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju i wspólne (co nie oznacza równe) ponoszenie kosztów zaspakajania jego usprawiedliwionych potrzeb. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r.o.). Jednocześnie, jak wynika z § 2 przywołanego art. 135 k.r.o., wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Mając na uwadze treść powołanego przepisu i materiał dowodowy zebrany w sprawie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zasądzone przez Sąd Rejonowy na rzecz małoletniej K. K. (1) alimenty w kwocie 1.200 złotych miesięcznie należało podwyższyć do kwoty po 1.600 złotych miesięcznie, natomiast na rzecz małoletniego J. K. w kwocie 1.000 złotych miesięcznie należało podwyższyć do kwoty po 1.500 złotych miesięcznie.

Dla wyjaśnienia powyższego stanowiska w pierwszej kolejności należy odnieść się do zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego. Dokonując ich oceny, wskazać należy, że majątek ruchomy i nieruchomy jaki zgromadził pozwany (przy jego właściwym zarządzaniu) może przynosić mu bardzo duże korzyści finansowe. Wartość tego majątku wskazuje ponadto, że dotychczasowa działalność pozwanego generowała nie tylko znaczne przychody ale również dochody. Brak jest więc podstaw aby uznać, odnosząc się do tej przesłanki, że alimenty określone w skardze apelacyjnej są co do zasady zawyżone. Ma tym samym rację skarżąca podnosząc, że możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają na ustalenie alimentów w kwocie po 2.000 złotych na rzecz małoletniej K. K. (1) miesięcznie oraz w kwocie po 1.800 złotych na rzecz małoletniego J. K. miesięcznie.

W konsekwencji, o wysokości zasądzonych alimentów winna w przedmiotowej sprawie decydować druga z wskazanych w powołanym przepisie przesłanek – usprawiedliwione potrzeby małoletnich. Ich ustalenia należało przy tym dokonać z uwzględnieniem art. 133 § 1 k.r.o. Przepis ten in principio ustanawia szczególną przesłankę alimentacji dzieci przez rodziców, którzy są „obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie”. Oznacza to, że rezygnacja z przesłanki niedostatku stanowi przejaw praktycznej realizacji przez ustawodawcę zasady równej stopy życiowej rodziców i ich dzieci. Wysokość alimentów w przedmiotowej sprawie należało więc określić ustalając nie tyle niezbędne koszty utrzymania powodów co koszty pozwalające na ich funkcjonowanie na poziomie odpowiadającym poziomowi życia pozwanego. Przy takim założeniu podzielić należy zawarte w skardze apelacyjnej zastrzeżenia, że Sąd pierwszej instancji w swych ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia dopuścił się błędu przyjmując, że koszty utrzymania powodów kształtują się na poziomie odpowiednio 1.800 złotych i 2.000 złotych. Tak określone kwoty, wystarczające dla pokrycia kosztów „normalnego” utrzymania, nie pozwalają z pewnością na realizację potrzeb natury wyższej (związanych z wypoczynkiem, rozwojem kulturalnym i intelektualnym). Ich pokrycie wymaga bowiem wydatków na wyższym, niż wskazano wyżej poziomie. Dla ich realizacji wskazana w apelacji kwota po 3000 zł miesięcznie jako odzwierciedlająca wydatki nie wydaje się być szczególnie zawyżona. W ocenie Sądu Okręgowego wystarczające w okolicznościach przedmiotowej sprawy jest jednak przyjęcie, że dla utrzymania powodów należy średniomiesięcznie wydatkować po około 2500, - zł.

Wydając zaskarżone orzeczenie Sąd pierwszej instancji naruszył również powołany na wstępie przepis art. 135 § 2 k.r.o. Uwzględniając fakt, że matka powodów sprawuje bezpośrednią pieczę nad dziećmi, przyjęć należało, iż pozwany powinien w większym niż M. R. zakresie pokrywać koszty ich utrzymania. Tym samym Sąd w sposób nieprawidłowy określił proporcję w jakich świadczenia pieniężne związane z utrzymaniem powodów winno obciążać rodziców. Przyjęcie, że te proporcje są zbliżone pomija również w sposób rażąco wynikającą z ustaleń faktycznych okoliczność, że możliwości finansowe rodziców są nieporównywalne.

Reasumując, wskazana na wstępie zmiana zaskarżonego orzeczenia wynika z założenia, że koszty utrzymania powodów winny obciążać pozwanego w około 75 %. Biorąc pod uwagę, że jak wskazano wyżej średniomiesięcznie potrzeby powodów można zaspokoić dysponując łączną kwotą około 5000,- zł. alimenty jakie powinien łożyć pozwany winny być określone na poziomie po około 1900 zł. z uwzględnieniem, że koszty utrzymania K. K. (3) są nieznacznie większe niż koszty utrzymania jej brata J. K., o czym decyduje różnica wieku uprawniających.

Dotychczasowe rozważania w sposób dostateczny usprawiedliwiają konieczność podwyższenia zasądzonych przez Sąd pierwszej instancji alimentów.

Nie oznacza to jednak, że apelacja podlega uwzględnieniu w całości.

Ustalone koszty zaspokojenia potrzeb powodów obejmują wszystkie wydatki niezbędne do ich pokrycia. Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że pozwany utrzymuje z małoletnimi regularny kontakt, zabiera je do siebie i wówczas ponosi koszty ich utrzymanie, zapewnia im jednocześnie możliwość wypoczynku. Oznacza to, że w części swój obowiązek alimentacyjny realizuje osobiście zapewniając dzieciom zaspokojenie ich potrzeb. Z tej przyczyny ustalone wyżej alimenty należało obniżyć. Sąd Okręgowy uznał, że niezbędna korekta winna wynosić po około 300 zł. w stosunku do każdego z powodów. W konsekwencji zawarte w apelacji żądanie zasądzenia alimentów w kwotach

odpowiednio po 2.000 złotych na rzecz K. i 1.800 złotych miesięcznie na rzecz J. podlegało oddaleniu odpowiednio co do kwot 400 i 300 złotych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. uwzględnił w części apelację małoletnich powodów i oddalił w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu za pierwszą i drugą instancję orzeczono natomiast na podstawie art. 100 k.p.c. uwzględniając wynik postępowania w sprawie. Wynik ten decydował także o zmianie rozstrzygnięcia w przedmiocie wysokości kwoty pobranej od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. tytułem nieuiszczonej opłaty od uwzględnionej części powództwa, jak i kwoty pobranej od niego tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji, w zakresie w jakim została ona uwzględniona.

Paweł Hochman